

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. III. De purgatione à peccatis. Exuendus erga illa affectus & vitia extirpanda. Nullum efficacius vitiorum remedium, quàm mortis, & aeternitatis consideratio

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

afferre quamdiu latet. Et corporis quidem ulcera tamen si pudibunda omnium oculis exponere, ut curentur, non erubescis; animæ verò carcinomata studiosè tegis, ac si ea celare tollere sit; cum vix tamen fieri possit, quin vel te repugnante ipsa se prodant. Qui vulnus tegit, nunquam sanabitur.

5. Nunquid Medicus injuriam tibi facit, si tuum tibi morbum demonstrat, si periclitanti dicit, Malè habes, febricitas: hodie tibi abstinendum à cibo est, hodie aqua potanda? Imò pro beneficio laudatur, gratiæ ei aguntur & referuntur. Si quis autem dixerit, appetitiones tuæ æstuant, opiniones vanæ sunt, affectus immoderati; protinus exclamas, ô facinus ferro & sanguine vindicandum! ô contumeliam nullo modo ferendam! Infelix! Quid tibi damni aut mali infert tuæ salutis studiosus monitor & instructor? Id scilicet quod speculum deformi. Te talem tibi ostendit, qualis es. Corrige ergo quod ille arguit; compone mores, ablue sordes. Facilè potes, si volueris, omnium te oculis irreprehensibilem exhibere.

C A P. III. *De purgatione à peccatis. Exuendus erga illa affectus & vitia extirpanda. Nullum efficacius vitiorum remedium, quàm mortis & aternitatis consideratio.*

I. **A**B ultimo fine deviat homo, cùm peccatum committit, quod est omnium malorum causa. Ab hoc semine nascitur quicquid cruciat: hoc veneno totus orbis inficitur. Latet illud dum fit, sed cùm patratum fuerit, tunc intelliges quàm malum sit. Fuere qui mortuorum corpora vivis jungerent, ut fœtore torquerentur. Similis est in peccantes animadversio, alligatum est eis supplicium, non inveniunt quò evadant. Nisi aliquid patiaris ne malum facias, plurimum patieris quia fecisti. Vix concipitur prava actio & jam puerpera est suæ pœnæ. Inde nata mors est, hinc succensa gehenna. Ab omnibus itaque flagitiis expianda conscientia, dolore, confessione & satisfactione. Nec graviora, dumtaxat evitanda, sed

minima quæque & leviora, quæ tametsi mortem non afferant, vires tamen sensim dissolvunt & ad mortiferam labem disponunt. Quid autem interest ad naufragium, utrum navis uno fluctu operiatur; an guttatim subrepens aqua & per incuriam spreta ipsam impleat & submergat? Tantò majorem maculam ista inferunt moribus, quantò faciliùs poterant evitari. Quò hostis debilior est, eò gravior tibi ignominia erit, si ab illo vincaris.

2. Nunquam virtutes animo inferere poteris & te in pristinum libertatis statum asserere, nisi exuas omnem affectum erga peccata quamvis minima; ne corpore in deserto, animo sis in Ægypto. Malè tecum agitur, si post dimissam injuriam, post relictos turpes amores; adhuc malignis colloctionibus præstas auditum, adhuc terrenâ specie delectaris. Vitia autem & pravi habitus, qui deletâ culpâ in te remanent tanquam pessima peccati soboles radicibus extirpari debent. Si solos ramos præcideris, servata radix emerget & novi ex ea succrescent ramusculi iniquitatis. Dicis te velle vitia excindere. Falsum est, non enim claudis vitis ostium, sed opponis. Dicis te offendi turpitudine vitæ tuæ. Hoc credo, quis enim non offenditur? Homines mali vitia sua oderunt simul & amant, atque etiam, dum perpetrant, detestantur. Quid prodest verbis mala rejicere, factis amplecti? Nemo est tam profligatæ conscientiæ, cui aliquando vitia sua nauseam non faciant, sed citò cum illis in gratiam redeunt. Qui autem verè conversus ad Deum est, ponit securim ad radicem & ipsas minutissimas vitiorum fibras eradicat. Tum memor fragilitatis suæ omnes peccandi occasiones studiosissimè vitat: & ad quodlibet malæ rei objectum timore concussus resilit & exhorrescit.

3. Quid frustra tergiversaris & præcipienti Deo vitiorum exterminationem opponis naturæ infirmitatem? Nemo magis virium tuarum mensuram novit, quàm qui ipsas largitus est. Quare ergò non statim obtemperas, cum non commodum quæratub jubentis, sed tua utilitas? O

cæcam & sceleratam temeritatem! Servili nequitiâ in os Domini reclamare audes & dicere durum esse quod ille jubet; ac si mandata tibi imposuerit, quæ ferre non possis: ut videatur præcipiendo non tam salutem tuam quæsiuisse, quam pœnam. Hæc est nimirum humana perversitas & malè de Deo mereri & laborem sibi fingere in præcepto. Sed si volueris vires tuas experiri, videbis multò plura te posse, quàm putabas. Non quia difficilis est lucta non audes; sed quia non audes, difficilis illa videtur. Multa prius terrori habita usus vertit in risum. Incipe, nec teipsum contemnas. Non deserit Deus milites suos. Tantùm virium habebis, quantùm volueris.

4. Omnia vitia facilè vinctes, si omnem tibi diem supremum diluxisse credideris. Quid est quod te alligat terræ? Quia nunquam cogitas cito ab ea exeundum esse. Transeunt quotidie præter oculos tuos elata cadavera, quæ mortalitatis oblitum respicere cogunt ad mortem. Tu autem in media strage morientium nihil minus quàm mortem cogitas: & cum nihil frequentius videas, nihil citius oblivisceris. Veniet tamen qui te relevet dies, & ex contubernio olidi ventris educat. Discutietur ista caligo & tunc in tenebris te vixisse cognosces, cum lucem aspexeris. Produc, si potes, ex tot elapsis annis vel unicum diem integræ virtutis testem, qui non fuerit aliquâ labe pollutus. Defloruit rudior ætas inter talos & nuces, inter ineptias & libidines adolescentia, inter scelera & flagitia præceps juventus. Post omnes annos, qui à cunis ad canos defluerunt, nihil jam superest nisi dolor & pravi fructus iniquitatis. Heu quales te apprehendent angustia, cum præterita pudori erunt, formidini futura? Quid tunc proderunt divitiæ tot partæ sudoribus, tot curis quæsitæ? Quid carnis delitiæ & probrosæ voluptates; quid inania dignitatum nomina, quid purpura, quid coronæ? O si daretur reverti ad crepundia & telam de novo exordiri, quàm meliori textu omnia concinnares; sed intempestiva illo fatali momento hæc vota erunt. Si vis tempore uti
nunc

nunc incipe: & ea desere, quæ tunc velles deseruisse, Minima res est momentaneis renunciare, ut æterna consequaris.

5. Quære, si lubet, ex morituro de antea acta vita quid sentiat. Vix unum reperies, qui non longè diversam proferat de opibus, dignitatibus, mundique vanitatibus sententiam, quam vivens habuerit. Tunc res omnes æquiori lance pensantur, suisque momentis æstimantur. Et illis quidem sera sapientia in exitu est: tibi verò plurimum proderit, si ex alieno errore tuum corrigere didiceris. Potes nunc tutò navigare, quid expectas tempestatem? Potes te rebus integris subducere calamitati: cur te reserves extremo periculo? Sera, dum mergeris, cautio est; sera prudentia, cum jam peristi. Tot maximi & sanctissimi viri, relictis omnibus impedimentis, cum sibi & mundo valedixissent, hoc unum in extremam usque ætatem egerunt, ut vivere, & mori scirent: plures tamen nondum se scire professi, è vita abierunt: Adeò difficile est hanc artem ediscere. Tu autem in senectutem sanadiffers consilia, & inde vitam vis inchoare, quò pauci perduxerunt? Stultitia magna est tunc vivere incipere, cum desinendum est.

6. Quò te projecis incautus homo? sic credis & sic vivis? umbræ transitus est tempus tuum, punctum vita tua, & si quid minus puncto esse potest. Vix natus desinis esse. Siste vel unum diem, horam dumtaxat ne fluat inhibe, brevem moram tempori pone. Frustra conaris: nam te secum citius abripiet, quàm ut desinat velocissimè fluere in tuum rerumque omnium exitiam. Et huic momento æternitatem postponis, quæ finem non habet. O stultitiam! ô cæcitatem! Corpori perituro non cessas quæ ad ipsum pertinent comparare, & non est finis acquisitionis tuæ: animæ verò, quæ nunquam moritur, nulla provides bona in futurum, ac si tua non foret? languet corpus, omne discrimen subite paratus es, ut sanetur: Languet anima & negligis & non sentis? Quando dictum est tibi, Naviga ne moriaris & distu-

C. Bona Opusc. Spirit.

V

listi? sime amarissimum pharmacum & recusasti? Levia Deus jubet ut vivas in æternum & non vis obedire? Si tibi lis foret, omnis cogitatio tua, omnis sermocinatio circa illam occuparetur, nec subsidia parare cessares, ut pro te Judices sententiam ferrent: extremo autem judicio imminente, è quo pendet æternitas, rides, nugaris, peccas in æternum periturus. Ah desine tandem insanire, & à vitiis emergens sic forma quotidie animum tamquam ad extremum ventum sit. Vera philosophia hæc est, quàm maximè fieri potest hanc animam è corpore educere & separare.

7. Hoc sit negotium tuum, hoc otium; hic labor, hæc quies, subducere te tempori & immergere æternitati. Fixum semper & immobile stat, quod in jura transit æternitatis. Avarus epulo aquæ stillam post tot sæcula adhuc petit & perpetuo mugitu frustra rogabit. Æternitas est duratio semper præsens, nunquam sine suspirio & horrore nominanda: est rota quæ semper volvitur: est juge, interminatum, semperque inchoans principium. Seria ejus cogitatio mundi delitiis miscet absynthia; lethaliq; mærore attonitos homines, ac veluti sideratos dejicit, hæc animam rebellem domat & curis inanibus indormiscentem excitat ad virtutem: hæc famem, & sitim condit, hæc omnem laborem facilem, jucundum omnem dolorem, omnem pœnam suavem, & brevem esse persuadet. Impleantur numericis notis ingentia cœli spatia quacunq; in immensum protenduntur. Quis præter Deum poterit hanc propemodum infinitam numerorum seriem exprimere? Hi tamen numeri innumerabiles nec initium quidem æternitatis sunt. Tot anni, tot sæcula labantur, quot sunt in illis unitates, nondum aliquid de æternitate decessit. Nondum pervenerunt ad desperatissimæ eternitatis initium infelicissimi mortales, qui perpetuo inferni incendio cruciantur. Ad hanc considerationem si non horrescis, si vitam serio non emendas, quovis saxo durior es.